

בש"פ 8777/13 - מדינת ישראל נגד יוסי דוידוב

בבית המשפט העליון

בש"פ 8777/13

לפני: כבוד השופט צ' זילברטל

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: יוסי דוידוב

בקשה להארכת מעצר תשעית לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: י"א בשבט התשע"ד (12.01.14)

בשם המבקשת: עו"ד א' כהן

בשם המשיב: עו"ד א' פלדמן

החלטה

בקשה תשעית להארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996.

1. עיקרי העובדות בעניינו של המשיב הובאו בהחלטה קודמת של בית משפט זה (השופט ע' ארבל), שניתנה בבקשה השמינית להארכת מעצר המשיב (בש"פ 6471/13 מדינת ישראל נ' דוידוב (8.10.2013)). ביום 10.9.2007 הורשע המשיב בביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב האישום המקורי שהוגש נגדו, וביניהן עבירה של ניסיון לרצח, ונדון, בין היתר, ל-16 שנות מאסר. ערעור שהגיש המשיב על הרשעתו נדחה בבית משפט זה (ע"פ 3151/08). מאז הוא מרצה את מאסרו האמור, עד שביום 11.7.2013 הורה בית משפט זה (השופט ע' ארבל) על עריכת משפט חוזר בעניינו וציווה כי המשיב יהיה נתון במעצר עד לתום ההליכים אלא אם בית המשפט המחוזי יחליט אחרת (מ"ח 511/12 דוידוב נ' מדינת ישראל).

ביום 15.8.2013 הוגש לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו כתב אישום חדש נגד המשיב (תפ"ח 30145-08-13), אשר ייחס לו עבירות של קשירת קשר לפשע ועוון, נשיאת והחזקת נשק שלא כדין, ניסיון רצח, התחזות כאדם אחר, קבלת דבר במרמה ושיבוש מהלכי משפט. על-פי האישום הראשון, המשיב ואדם נוסף קשרו לרצוח את המתלונן. בהמשך לתכניתם, הגיעו השניים ביום 27.1.2006 בשעות הערב למקום העבודה של המתלונן ודחפוהו לרצפה. המשיב ירה במתלונן שתי יריות ובעט בו תוך שהאדם הנוסף דוקר אותו. נאמר, כי המשיב ניסה לירות במתלונן שוב, אך מסיבה לא ברורה לא עלה בידו לעשות כן. באישום השני נאמר, כי בהמשך הערב, המשיב קשר עם בן-דודו, כי יתחזה לו כדי לקבל טיפול רפואי בחבלות שנגרמו לו, ובלו שתיחשף מעורבותו במעשים המתוארים באישום הראשון. לשם כך, נטל המשיב תעודות מזהות של בן דודו והציגן בבואו לקבל טיפול רפואי.

2. כמתואר בבש"פ 6471/13 הנ"ל, במסגרת כתב האישום הראשון שהוגש נגדו נעצר המשיב עד תום ההליכים ומעצרו הוארך שבע פעמים עד לסיום משפטו. כאמור, מספר שנים לאחר הרשעתו הורה בית משפט זה על עריכת משפט חוזר בעניינו נוכח התפתחות ראייתית בתיק - גילוי סרט האבטחה המלא מיום האירוע (כאשר בהליך המקורי הועבר על-ידי המדינה סרט האבטחה ללא חלקו האחרון). נקבע כי יש בהתפתחות זו "פוטנציאל לשינוי תוצאת המשפט לטובת המשיב", אשר מודה עתה כי תקף את המתלונן אך טוען כי לא ניסה לרצוח אותו; כשהעדר כוונת הקטילה מוכח, על-פי הטענה, ממה שנראה בחלקו האחרון של סרט האבטחה (לכאורה נראה בו המתלונן עומד על רגליו ומקיים דו-שיח כלשהו עם תוקפיו, זאת לאחר מעשי התקיפה הקשים שקדמו לכך ושמהם, בין היתר, הוסק בהליך המקורי קיומה של כוונת הקטילה). בעקבות ההחלטה שהורתה על קיום משפט חוזר הגיש המשיב בקשה לשחררו בערובה. בית המשפט המחוזי (השופט צ' קאפח) דחה את הבקשה, בין היתר, בהתייחסו לחומרת העבירות המיוחסות למשיב ולעברו הפלילי המכביד. בית המשפט דחה את טענת המשיב לפיה אם לא ישוחרר קיים סיכון שהמאסר שריצה עד כה יעלה על עונש המאסר שייגזר עליו בסופו של הליך.

3. משההליך בעניינו של המשיב לא הסתיים בתום תשעים ימים הגישה המבקשת בקשה שמינית להארכת מעצרו, נוכח העובדה שבמשפטו המקורי הוארך המעצר, מעבר לתשעת החודשים הראשונים, שבע פעמים. בית משפט זה קיבל את הבקשה (בש"פ 6471/13 הנ"ל) בקבעו כי המסוכנות הנשקפת מן המשיב היא גבוהה, וכי בנסיבות "האפשרות שהמשיב ירצה עונש ארוך מזה שיוטל עליו לבסוף, אינה בעלת עוצמה המצדיקה את שחרורו בשלב זה, זאת בשים לב למסוכנותו ולצפי הימשכות ההליך". בית המשפט עמד על כך ששאלת חפותו המוחלטת של המשיב אינה עומדת עוד על הפרק מאחר שהוא קשר עצמו לתקיפת המתלונן, ונותרה במחלוקת רק שאלת התקיימות היסוד הנפשי הנדרש להרשעה בעבירת ניסיון לרצח. עוד הובהר, כי אין ערובה לכך שהמשיב יזוכה מעבירת ניסיון הרצח ויורשע בעבירה קלה יותר, וגם אם תרחיש זה יתממש בסופו של דבר, העבירות החלופיות האפשריות חמורות אף הן ובצדן קבע המחוקק

עונשים כבדים. נתון נוסף שנשקל נגד שחרור המשיב לחלופה טמון בכך שעבירות ההתחזות ושיבוש מהלכי משפט המיוחסות לו עוד אינן שנויות במחלוקת ויש בהן ללמד על חשש שאם ישוחרר ינסה המשיב להימלט או לשבש מהלכי משפט.

מהלך הדיונים בתיק העיקרי

4. כעולה מן הבקשה, בעת הגשת הבקשה השמינית להארכת מעצרו של המשיב, המועד למתן תשובה לכתב האישום נקבע ליום 13.10.2013. מועד זה נדחה מספר פעמים, בעיקר לבקשות באי כוחו של המשיב, אשר גם החליף ייצוג במהלך תקופה זו. בסופו של דבר תשובה לכתב האישום ניתנה ביום 5.12.2013. בית המשפט קבע כי מענה זה חרג ממסגרת הדיון עליה הורה, ומשכך הורה לבא כוח המשיב להגיש תשובה מתוקנת, אשר הוגשה ביום 19.12.2013, לאחר שבא כוח המשיב לא התייצב לדיון שנקבע ליום 18.12.2013. ביום 22.12.2013 העידו שלושה עדים. מועד הוכחות שנקבע ליום 26.12.2013 בוטל לבקשת בא כוח המשיב, ומועדי הוכחות נוספים נקבעו לימים 1.1.2014 ו-2.1.2014.

הבקשה והדיון בה

5. בבקשה נטען, כי מסוכנותו הגבוהה של המשיב נלמדת מן המעשים המיוחסים לו הכוללים תכנון מוקדם וגילויי אכזריות ותוקפנות כלפי המתלונן. נאמר, כי אף אם לטענת המשיב לא התקיימה בו כוונה לקטול את המתלונן, הרי שגם עבירה חלופית של חבלה בכוונה מחמירה מקימה נגדו עילת מעצר. עוד נטען, כי לא ניתן לאיין מסוכנות זו של המשיב נוכח עברו הפלילי המכביד, וכי בנסיבות קיים חשש ממשי כי שחרורו יביא להימלטותו מן הדיון, שכן בעבר הפר המשיב תנאי מעצר בית, וכן קיים חשש שאם ישוחרר ינסה להשפיע על עדי התביעה שנדרשים עתה להשמיע את עדויותיהם פעם נוספת. עוד טוענת המשיבה, כי יריעת המחלוקת שנותרה לבירור במשפטו של המשיב נוגעת אך לשאלה האם התקיימה בו כוונת קטילה, ולכן יש להניח כי שמיעת ההוכחות לא תיארך זמן רב. בהקשר זה נאמר, כי אף בא כוחו של המשיב העריך באחת מבקשותיו כי המועדים שנקבעו בתיק יספיקו לסיום שמיעת ההוכחות.

בהחלטה מיום 2.1.2014 הוריתי על הארכת מעצרו של המשיב עד למתן החלטה בבקשה דנא.

6. בדיון שנערך בפניי עדכן בא-כוח המבקשת, עו"ד א' כהן, כי ממועד הגשת הבקשה דנא התקיימו שלושה דיונים בתיק העיקרי (בימים 1, 2 ו-9 לינואר) וכי צפוי להתקיים דיון הוכחות נוסף ביום 15.1.2014, בגדרו יחקר המתלונן בשנית, ולאחר מכן יישמעו הסיכומים. בא-כוח המשיב, עו"ד א' פלדמן, חזר בדיון על טענותיו בבקשת הארכה הקודמת שלפיהן קיים חשש שתקופות המאסר והמעצר שריצה המשיב עד כה יעלו על העונש שייגזר עליו בסיומו של ההליך. לדברי עו"ד פלדמן, טענה זו מקבלת משנה תוקף נוכח טענות המשיב כי ברקע לאותן ל"התפתחויות ראייתיות" שבגינן בית משפט זה הורה על עריכת משפט חוזר, עומדים מחדלים של ממש מצד המשטרה, כפי שהתברר במהלך שמיעת העדויות במשפט החוזר, כך שיש בפיו טענות משמעותיות לקיומו של עיוות דין, מה שעשוי לבוא לידי ביטוי ממשי בענישה שתיגזר עליו. מכאן שמתחזקת האפשרות שעונשו של המשיב לא יגיע כדי תקופת מאסרו הנוכחית, והדבר מחייב לשחררו לחלופת מעצר. עו"ד כהן קבל על טענותיו של עו"ד פלדמן בעניין זה, ככל שיש בהן הסקת מסקנות מהראיות שנשמעו במהלך המשפט החוזר, ואף הגיש ביום 13.1.2014 הודעה בעניין הסיבות להתפתחויות הראייתיות בתיק כפי

שהמדינה רואה אותו, ועו"ד פלדמן אף הגיב להודעת המבקשת.

עוד טען עו"ד פלדמן, כי אף שטרם חלפו 9 חודשים מיום הגשת כתב האישום החדש, בשקילת הבקשה להארכת המעצר יש להביא בחשבון את משך התקופה שבה נמצא המשיב מאחורי סורג ובריח ואף הגיש פסיקה בעניין זה.

דין והכרעה

7. לאחר העיון ושמיעת טענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל. אין ספק שהמדובר במקרה יוצא דופן שבו, בעקבות הנסיבות, אף שלא חלפו תשעה חודשים מיום הגשת כתב האישום החדש, אלא כחמישה חודשים בלבד, בית משפט זה נדרש לבקשה שנייה להארכת מעצר מעת הגשת כתב האישום החדש (ותשיעית בסך הכל). השאלה האם אכן נכון להמשיך את הליך המעצר מהמקום אליו הגיע בשלב שמיעת המשפט המקורי, כפי שנעשה כאן, לא הועלתה לדיון בפניי, ועל כן לא ראיתי צורך לבחנה לגופה.

סבורני כי אין בטענות המשיב באשר לאפשרות שהעונש שייגזר עליו בסופו של יום יהיה קצר מן התקופה שריצה עד כה במאסר ובמעצר, כדי לשנות מנקודת האיזון שנקבעה בהחלטת השופטת ארבל בבש"פ 6471/13 הנ"ל: מסוכנות המשיב הנלמדת מן העבירות המיוחסות לו ומעברו הפלילי וכן העובדה שהפר בעבר תנאי מעצר בית שהושתו עליו, מטות את הכף לעבר הותרתו במעצר, זאת בפרט כאשר על-פי לוחות הזמנים הקבועים בתיק נראה כי יש סיכוי ממשי ששמיעת המשפט החוזר תתקדם באופן משמעותי בתקופת ההארכה הנוכחית, עד כדי סיום ההליך. יש לקוות כי גם שלב הסיכומים ינוהל ביעילות המאפיינת את אופן ניהולו של המשפט החוזר במקרה זה. נראה כי ניתן להעריך, במידת הזהירות המתבקשת, כי גם שלב הכרעת הדין לא יתארך יתר על המידה נוכח השאלה הממוקדת שעלתה במשפט החוזר.

כאמור, בדיון בפניי טען בא-כוחו של המשיב כי לשם קבלת החלטה בבקשה דנא יש ליתן משקל משמעותי לכך שבית המשפט הורה על עריכת משפט חוזר בשל גילויה של ראיה חדשה שעשויה לפעול לטובתו של המשיב, ולכך שהמשיב ריצה עד כה תקופת מאסר ומעצר ממושכת. בא-כוח המשיב הגיש בעניין זה את ההחלטה שניתנה בבש"פ 2074/99 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(2), 553 (1999), (להלן: עניין קוזלי). במקרה זה דובר על עוררים אשר הורשעו בעבירת רצח, ולאחר שריצו 15 שנות מאסר הוחלט שיש לערוך בעניינם משפט חוזר, וזאת נוכח טענותיהם באשר לאופן הפסול שבו ניגבו הודאותיהם. בהמשך לכך ניתנה החלטה שהורתה על מעצרים עד תום ההליכים, עליה עררו העוררים לבית משפט זה אשר קיבל את בקשתם. אינני סבור כי ניתן להסיק מן האמור בעניין קוזלי לענייננו. כפי שגם ציין עו"ד פלדמן בהגנותו, בניגוד לענייננו, העוררים בעניין קוזלי טענו לחפותם המוחלטת, כלומר בעניינם התנהל משפט חוזר שאילו היו מזוכים בסימום הם לא היו נדרשים לרצות כל עונש מאסר, ואילו בענייננו המשיב קושר עצמו לאירועים הפליליים המיוחסים לו ורק חולק על הטענה כי התקיימה בו כוונה לקטול את המתלונן. כלומר אף אם תתקבל טענת המשיב והוא לא יורשע בעבירה של ניסיון לרצח, העבירות החלופיות שבהן ניתן להרשיעו הן כאלה שבצידן ענישה כבדה שיכולה לעלות על תקופת המאסר והמעצר שריצה עד כה. עניין קוזלי נבדל מעניינינו של המשיב בנקודה נוספת - הראיות לכאורה. בעניין קוזלי ציינה השופטת דורנר כי הראיות שעמדו בבסיס הרשעתם של העוררים הופכות בשלב המעצר לראיות לכאורה להוכחת האשמה, אך בצידן יש לשקול את "אותו מכלול יוצא דופן של נסיבות,

עילות וראיות המקיפים פוטנציאל לזיכוי העוררים, שעוצמתו הספיקה לביטול פסק דין חלוט" (עניין קוזלי, עמ' 560, ההדגשה במקור). בעניינו, אף שלתמונה הראייתית הצטרפה עתה ראיה נוספת, שייתכן שיש בה לשנות את סעיף העבירה שבה יורשע המשיב, אך אין בה להביא לזיכוי המוחלט או "למוטט" לחלוטין את מכלול הראיות האחרות בעניינו.

כאמור, בין הצדדים התנהל דין ודברים באשר לטיבה ואופיה של התקלה שהביאה לכך שבמשפטו הראשון של המשיב לא נחשף מלוא סרט האבטחה מליל האירוע, ההשלכות שיש לכך על משקל עיוות הדין שנגרם ומשמעותיותו. איני רואה לנכון להתייחס לנושא זה בהרחבה, שכן אף ששאלה זו עשויה להיות בעלת משקל משמעותי בהליך העיקרי ובעיקר בשלב גזירת הדין, אין בה כדי לשנות את נקודת האיזון בכל הנוגע לבקשה להארכת מעצר, שבגדרה אני נכון להניח לטובת המשיב שאכן יש אפשרות שלאותה תקלה תהיינה גם השלכות עונשיות.

נוכח האמור, דין הבקשה להתקבל. מעצרו של המשיב מוארך בתשעים יום החל מיום 7.1.2014 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 30145-08-13 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"ג בשבט התשע"ד (14.1.2014).

ש ו פ ט